

සිංහල භාෂාවේ අක්ෂර විනාශාසය

සිංහල භාෂාවේ ගුද්ධ සිංහල හෝඩිය හෙවත් අමිගු සිංහල හෝඩිය සහ තුළන සිංහල හෝඩිය වශයෙන් අක්ෂර මාලා දෙකක් ප්‍රධාන වශයෙන් දක්නට ලැබේ.

ගුද්ධ සිංහල හෝඩිය

අ ආ ඇ ඇ ඉ ර
උ උ එ එ ඔ ඕ
ක ග ජ
ච එ ච
ත ද න
ප බ ම
ය ර ල ට
ස භ උ (අ)。

මෙම ස්වර හා ව්‍යුද්ධීත්‍යන භාවිතයෙන් ලිවිය හැකි සිංහල නිෂ්පත්න වචන හා මාත්‍ය භාෂාවලින් තද්හව වශයෙන් ගත් වචන ගුද්ධ සිංහලයට අයන් වේ.

පාලි සංස්කෘත භාෂාවලින් තද්හව වශයෙන් සිංහලට ආ වචන ලිවිමේ දී ඇ-න හා උ - උ අක්ෂර භාවිතය සම්බන්ධයෙන් අනුගමනය කළ යුතු රීති සම්බුද්‍යක් ඇත.

වර්තමානයෙහි සිංහල භාෂාව ලිවිම සඳහා භාවිත වන අක්ෂර මාලාව තුළන සිංහල හෝඩිය නමින් තැදින්වේ. එය, ගුද්ධ සිංහල හෝඩියට අයන් ස්වර හා ව්‍යුද්ධීත්‍යන අක්ෂරවලට අමතර ව, පාලි හා සංස්කෘත තන්සම ගබඳ මෙන් ම දෙමල, ඉංග්‍රීසි, පුරුෂුගිසි, ලන්දේසි

අභ්‍යාච්‍යතාව වෙනත් භාෂාවලින් සිංහල භාෂාවට ආ වචන ලිවීමට ප්‍රමාණවත් ගබඳ සංකේතවලින් යුත්ත වේ.

මිශ්‍ර සිංහල හෝඩිය

අ ආ අැ අෑ ඉ ඊ එ උ උ උ උ උ උ උ
 සා සා සා සා එ එ එ එ එ එ එ එ එ
 (අ) o (අ) :

ක	බ	ග	ස	ඩ	ග
ව	ඡ	ජ	කුඩා	ජ	
ච	යි	චි	ඩි	චි	
ත්	රි	දි	ධි	නි	දි
ප	එ	බ	හ	ම	ඩ
ය	රි	ලි	ව		
ශ	ඡි	සි	හි	ලි	ග

මෙම හෝඩිය භාවිතයෙන් සිංහල භාෂාව ලේඛනයේ දී තිරවදා අක්ෂර වින්‍යාසය යෙදීම තරමක් සංකිර්ණ කාර්යයකි.

දත්තර න - ල භා මූර්ජ්‍ය නෑ - ල අක්ෂර මෙන් ම ක - බ, ග
 - ස, ව - ජ, ජ - කුඩා, ව - යි, බ - බි, ත - රි, ද - දි, ප - එ, බ - න යින
 අල්පප්‍රාණ භා මහාප්‍රාණ අක්ෂර ද තාප්‍රාණ මූර්ජ්‍ය පුරුෂ භා දත්තර සා
 අක්ෂර ද අනුනාසිකා අක්ෂර ද ප්‍රත්‍යය ද වචනයක යෙදෙන ආකාරය
 පිළිබඳ වූ රිතින් භා සම්ප්‍රදායයන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ
 යුතුය. රිට අමතර ව භාෂාවේ අක්ෂර වර්ග කර ඇති ආකාරය, වචනවල
 තිරැක්ති, පද සාධනය, අක්ෂරවල නිවැරදි රුප, පිළි භා වෙනත්
 සංකේත ගබඳ භාවිතය, වචනවල විකල්ප භාවිත මෙන් ම විද්‍යාත්
 ව්‍යවහාරයන් ආදි විවිධ කරුණු පිළිබඳ ව ඇති දැනුම ද නිවැරදි
 අක්ෂර වින්‍යාසය සකස් කර ගැනීමෙහි ලා ඉවහල් වේ.

සිංහලයෙහි භාවිත තද්දුව වචනවල අක්ෂර වින්‍යාසය, දීර්ඝ කාලයක් නිස්සේ ඇති වූ භාජා පරිණාමිය තත්ත්වයන් අනුව සකස් වී ඇත. මූල භාජා ලෙස සැලකෙන සංස්කෘත භා පාලි භාජාවලින් ගත් වචන බොහෝ ප්‍රමාණයක් තත්සම වශයෙන් ම සිංහලයෙහි භාවිත වේ. එසේ තත්සම වචන ගැනීමේ දී සංස්කෘත භාජාවට මූලිකත්වය ගැනී තිබේ. එම භාජාවල එන වචන තද්දුව වශයෙන් සිංහලයට බිඳු ගැනීමේ දී න - ත, උ - අ භාවිතය සම්බන්ධයෙන් වඩා සම්පූලාශ්‍රාය වී ඇත්තේ පාලි භාජාවයි. කෙසේ වූවත්, මූලභාෂාගත වචන සිංහලයට ගැනීමේ දී අනුගමනය කෙරෙන විවිධ රිකි සම්පූදායක් වේ.

දෙමළ භාජාවන් සිංහලයට ගත් වචනවල අක්ෂර වින්‍යාසය සකස් කර ගැනීමේ දී තරමක් උගිල් කුමවේදයක් අනුගමනය කෙරේ. ඉංග්‍රීසි, පුරුෂ්‍යීසි භා ලනදේසි අනුල් අනෙකුත් භාජාවලින් සිංහල භාජාවට වචන බිඳු ගැනීමේ දී සංකීරණ නොවූ අක්ෂර වින්‍යාස සම්පූදායයක් භාවිත කෙරේ.

වර්තමානයෙහි සිංහල භාජාව ලේඛනයේ දී වචනවල නිරවද්‍ය අක්ෂර වින්‍යාසය සකස් කර ගැනීමෙහි ලා අනුගමනය කෙරෙන රිකි භා සම්පූදායයන් පිළිබඳ කෙටි විමර්ශනයක් පහත සඳහන් වේ.

සිංහල භාෂාවේ ණ - න භාවිතය

01. i. නාමපද භා විශේෂණ පද වශයෙන් යෙදෙන සංස්කීත තත්සම පදවල 'ඡ' අක්ෂරය (ව්‍යාජනය වශයෙන් හෝ ස්වරාරුචි ව හෝ රකාරාංශය වශයෙන් හෝ) යෙදේ නම් අනතුරු ව යෙදෙන නාසිකා ගබාය මූර්ධන 'ඩ' කාරය වේ.

නිදුසුන් :-	සාධාරණ	කරණ	ආමන්තුණ
	පුරාණ	සුරණ	මුහුණ
	දරුණු	නිරණයක	ප්‍රණාම
	පරිණාම	වරණ	යාන්තුණ

ii. යම් පදයක 'යා' කාරයෙන් (හෝ 'යා' දක්වන 'ං' ගැට ඇලපිල්ලන් හෝ) පසු ව යෙදෙනුයේ ද මූර්ධන 'ඩ' කාරයයි.

නිදුසුන් :-	සාහාරණ	තාහාරණ	මාහාල
-------------	--------	--------	-------

iii. නාමපදවල භා විශේෂණ පදවල මූර්ධන 'ඩ' (ස්වරාරුචි ව හෝ ව්‍යාජනය වශයෙන් හෝ) යෙදුණහොත් ඉන් පසු යෙදෙන නාසිකා ගබාය මූර්ධන 'ඩ' කාරය වේ.

නිදුසුන් :-	ලළ්ඟන
	දුෂ්ඨන
	නික්ත්ජන
	පෙළ්ඨන
	හිංන

iv. 'යා' කාරයට භා එහි පිල්ල වන ගැට ඇලපිල්ලට පසුව භා 'ඡ' භා 'ඩ' (ව්‍යාජනය වශයෙන් හෝ ස්වරාරුචි ව හෝ) අක්ෂරයකට පසුව

හ-ය-ව යන අක්ෂරයන්ගේ එකක් හෝ 'ක' වර්ගයට අයත් අක්ෂරයක් (ක, බ, ග, ස, බි) හෝ 'ප' වර්ගයට අයත් අක්ෂරයක් (ප-ඩ-බ-හ-ම) හෝ ඒවා අතරින් කිහිපයක් හෝ පදයක යෙදුණ ද අනතුරුව යෙදෙන නාසිකාක්ෂරය මූර්ධන තුන් වශයෙන් ම සිටී.

නිදුසුන් :-	ගැහිණි	ප්‍රයාණ	දාචිණ
	කාපණ	ප්‍රරෝහණ	දිර්පණ
	තරකණ	හුමණ	ග්‍රහණ
	ප්‍රවේණි	සන්තරපණ	ආක්‍රමණ

02. මූර්ධන අක්ෂරයක් සමග බැඳෙන නාසිකා ගබඳය ද මූර්ධන විය යුතු බවට සංස්කෘත, පාලි භාෂාවල රීතියක් වෙයි. එය සිංහලයට ද එලෙසින් ම අනුගත වෙයි. ඒ අනුව 'ව' වර්ගයට අයත් ට-යි-බි-ඩ-ඩ යන මූර්ධන අක්ෂරයකට ප්‍රථමයෙන් එම වර්ගයේ ම, මූර්ධන නාසිකා ගබඳය වන 'ණ' කාරය භාවිත වේ. දෙමළ භාෂාවේ ද මෙම රීතිය මෙලෙස ම යෙදේ.

නිදුසුන් :-	සණ්ටාර	අඛණ්ඩ	මණ්ඩි
	කණ්ටක	ආණ්ඩු	කෙණ්ඩි
	අහිදුණ්ධික	තම්බපණ්ඩි	අණ්ඩකේෂ
	කණ්ඩාර	බණ්ඩාර	පාණ්ඩුව

03. (i) සංස්කෘත භා පාලි පද තද්දාම වශයෙන් සිංහලට බිඳීමේ දී ස්වර මධ්‍යගත ව එන 'ණ' කාරය නොවෙනස් ව පවතී.

නිදුසුන් :-	සංස්කෘත	පාලි	සිංහල
	කාණ	කාණ	කණ (අන්ධ)
	රෝහණ	රෝහණ	රුහුණ
	හුමණ	සමණ	මහණ

වරුණ	වරුණ	සරණ
ලංණ	ලෝණ	ප්‍රිය
ආහරණ	ආහරණ	අබරණ

(ii) යම් වචනයක සංස්කෘතයෙහි 'න' කාරයන් සමගාමී පාලි වචනයෙහි 'න්' කාරයන් වශයෙන් එකිනෙකට වෙනස් ව ඇති පද තද්හව වශයෙන් සිංහලට පැමිණීමේ දී පාලි රුපය අනුගමනය කෙරේ.

නිදුසුන්:-	සංස්කෘත	පාලි	සිංහල
ජාත්‍ය	ජාත්‍ය	දානු	දානු
ඡාන	ඡාන	නැං	නැං
ලේන	ලේන	පෙනු	පෙනු

(iii) ගබඳ ප්‍රකාශනයක කෙළවර 'න්' කාරය කිසි විටෙක හල් ව නොයෙදේ.
 නිදුසුන් :- බණ අණ නිරණ
 කණ (අන්ධ) දණ (දණ හිස) වණ (ව්‍යාය)

04. (i) ගෞරවාර්ථයෙහි යෙදෙන ආණ-අණී-අණු සහ තෙලිගු බසින් පැමිණී අණ්ඩ-අණ්ඩ යන තද්ධිත ප්‍රතාය මූර්ඛජ 'න්' කාරවන් වේ.

නිදුසුන් :-	පියාණ	අදුරාණ	සිටාණ
	දියණ	මුණී	තෙරණු
	ප්‍රතාණු	මලය්‍යාඩ	අම්මණ්ඩ

(ii) ස්වල්පාර්ථ හගවනු පිණිස හාවිත වන සංස්කෘත හා පාලි හාජාවලින් ගත් තන්සම පදයක් වන 'අණු' ද 'න්' කාරවන් වේ.

නිදුසුන් :-	රුධ්‍යාණු
	අණුමාණු
	අණ් වික්‍ර (අණු+රික්‍ර)
	පර්මාණු
	ස්වෙනාණු

05. (i) ධාතු හෙවත් ක්‍රියා ප්‍රකාශනිවලට අනීත කාල අකර්මක ක්‍රියාපද සාදා ගැනීම සඳහා එකතු කෙරෙන ඉණ-ඉණී-ලේඛ වැනි ප්‍රත්‍යය මුරධන 'ඩ' කාරවත් වේ.

නිදසුන් :-	ලැබිණ	දැනිණ
	ලැබිණි	දැනිණි
	ලැබූණු	දැනූණු
	ලැබූණත්	දැනූණෙන්
	ලැබූණේ	දැනූණේ
	ලැබූණා	දැනූණා

(ii) 'ඩ' කාරයෙන් අවසන් වන ක්‍රියා ප්‍රකාශනිවලට ඉහත (i) හි සඳහන් ඉණ-ඉණී-ලේඛ අදි ප්‍රත්‍යය එක් වූ විට අනීතකාල අකර්මක කාදන්ත පදයෙහි 'ඩ' කාර දෙකක් දක්නට ලැබේ.

නිදසුන් :-	විකිනිණ	ඇමිනිණ
	විකිනිනි	ඇමිනිනි
	විකිනුණ	ඇමිනුණ
	විකිනුණු	ඇමිනුණු
	විකිනුණේ	ඇමිනුණේ
	විකිනුණා	ඇමිනුණා

06. සාමාන්‍යයෙන් තන්සම නාමපද හා විශේෂණ පදවල 'ර' කාරයෙන් පසු මුරධන 'ඩ' කාරය යෙදෙන්න් වන දෙකක් සමාස විමේ දී මූල් වවනයේ අග 'ර' කාරයන් දෙවන පදයෙහි මුලකුර ලෙස දන්නන් 'න' කාරයන් වේ නම්, එසේ සකස් වන වවනයෙහි 'ඩ' කාරය නොවෙනස් ව ම පවතී.

නිදසුන් :-	උරානුපාත (උරා+නුපාත)
	නිරානුමික (නිරා+නාමික)

දුරනිති (දුර+නිති)

තුමානුකුල (තුම+අනුකුල) (I.iv රිතිය බ.)

කරනැවැමි (කර+නැවැමි)

බණ්ඩාරනායක (බණ්ඩාර+නායක)

07. යම් පදයක දන්තරාක්ෂර වන, 'න' වර්ගයට අයන් ත-ප-ද-ඩ-න යන අක්ෂරයකට මූලින් හල් ව ගබඳ වන නාසිකා ගබඳය එම වර්ගයෙහි ම නාසිකා ගබඳය වන 'න' කාරය ම විය යුතුය.

නිදසුන් :-	අන්ධ මන්ථ	රන්ඩු	දන්න
	ඡන්ද ප්‍රාන්ත	ගුන්ථ	මකරන්ද

08. (i) I.iv රිතියෙහි සඳහන් පරිදි සා, ර හා ජ අක්ෂරයන්ගෙන් පරව, හ-ය-ව අක්ෂර හෝ 'න' වර්ග හා 'ප' වර්ග අක්ෂර හෝ එකක් හෝ කිහිපයක් යෙදුන ද අනතුරුව එන නාසිකාක්ෂරය එනම් මුරඛජ 'න්' නොවෙනස් ව පවතී. එමෙන් ම යම් වචනයක සා, ර හා ජ අක්ෂරයන්ගෙන් පසුව, එකී රිතියට අදාළ වන අක්ෂර හැර සෙසු අක්ෂරයන්ගෙන් (එනම් 'ව' වර්ග, 'ව' වර්ග, 'න' වර්ග යන වර්ගාක්ෂර හෝ ග-හ-ල-ං යන අක්ෂරයන් අතුරින්) එකක් හෝ කිහිපයක් යෙදුණු විට අනතුරුව එන නාසිකාය වන්නේ දන්තර් 'න' කාරයයි.

නිදසුන් :-	අධිශ්ඨාන	ආරච්ඡන
	ආරාධනා	රසාංශන
	දරුණන	විසරජන
	තරුණන	තිරුපන
	මරුන	ප්‍රධාන

(ii) පාලියෙහි 'න්න' හා සංස්කෘතයෙහි 'රන්' යනුවෙන් අවසාන වන පද තද්දුව වශයෙන් සිංහලට පැමිණීමේ දී දන්තර් 'න' බවට පත් වේ.

නිදසුන් :-	සංස්කෘත	පාලි	සිංහල
	උත්පලවරන්	උත්පලවණන්	උපුල්වන්

කර්න	කණ	කන් (කන)
පුර්න	පුණ	පුන් (පුනු)
වුර්න	වුණ	සුන් (සුනු)
පර්න	පණ	පන්

(iii) තද්හව වගයෙන් වචන සකස්වීමේ දී පාලියෙහි 'න' කාරයන් සංස්කෘතයෙහි 'න්' කාරයන් වගයෙන් 'න' හා 'න්' වෙනස් ව හාටින වේ නම් සිංහලයෙහි යෙදෙනුයේ පාලි රුපය වන දන්තර් 'න' කාරයයි.

නිදුසුන් :-	සංස්කෘත	පාලි	සිංහල
	නිරවාණ	නිබාන	නිවන්
	ගුවන	සචන	සචන්

(iv) පාලි හාජාවේ හෝ සංස්කෘත හාජාවේ වචනවල එන 'න්න' තද්හව සිංහල වචනයෙහි දන්තර් 'න්' වගයෙන් සිටි.

නිදුසුන් :-	පාලි/සංස්කෘත	සිංහල
	ආපනා	අවන්
	උප්පනා	උපන්
	උපසම්පනා	උපසපන්
	පසනා/පසනා	පසන් (පහන්)

(v) සංස්කෘත පදවල යෙදෙන 'අශ්' හා පාලියෙහි යෙදෙන 'අශ්' 'අශ්න්' සිංහලයට දන්තර් 'න්' වගයෙන් පැමිණේ.

නිදුසුන් :-	සංස්කෘත	පාලි	සිංහල
	අශාන	අශාන	නැණ
	අශාති	අශාති	නැ
	පළා	පළාන්දා	පැන

(vi) පාලි වචනවල 'අශ්න්' හා අනුරුප සංස්කෘත වචනවල 'න්න හෝ නා' වේ නම් සිංහල තද්හව වචනයට දන්තර් 'න්' යෙදේ.

නිදුසුන් :-	සංස්කෘත	පාලි	සිංහල
	අනාත	අනාන්ද	අන්

පුන්ව	පුන්දු	පන්
අරුණය	අරුණදු	අරන්
හිරුණය	හිරුණදු	රන්
ඉනාස	ඉනාසදු	සුන්

(vii) සංස්කෘතයෙහි 'න්න' හා පාලියෙහි 'න්දේ' යෙදේ නම් සිංහල තද්දව පදයෙහි ද දන්තජ 'න්' යෙදේ.

නිදුසුන් :-	සංස්කෘත	පාලි	සිංහල
	පුණා	පුණදු	පැනා

09. ගබදු ප්‍රකාශනීයක අවසාන අක්ෂරය හල් 'න්' නම් එය සැම විට ම දන්තජ 'න්' වේ. 'ර' කාරයෙන් ප්‍රසුව වුව ද එය එසේ ම ය.

නිදුසුන් :-	ඉක්මනා	දන්	පිළිපන්
	අවන්	ගොන්	මිනිරන්
	පුරන්	බදුන්	කොන්
	රන්	අත්සන්	නටබුන්
	යන්	බන්	පන්

(උක්ත රිතියට අනුව තොරණ, පහණ (පාශාණ), පිරිවෙණ වැනි පද නාම ප්‍රකාශනය හෝ බහු වචන රුපය ලිවිමේ දී එලෙස ම හෝ දන්තජ 'න්' හෝ යෙදීමේ වරදක් නොපෙනේ.)

10. (i) ස්ථ්‍රී වාචක නාම පද සාධනය සඳහා යෙදෙන 'ඉනි' හා 'නි' ප්‍රත්‍යාය දන්තජ 'න්' කාරය ගනී.

නිදුසුන් :-	ඇත් + ඉනි > ඇතිනි
	නයි + ඉනි > නැයිනි
	යක් + ඉනි > යකිනි
	පති + නි > පතිනි
	මැති + නි > මැතිනි

(ii) ආමන්තුණාරපයෙහි යෙදෙන 'නි' ප්‍රත්‍යායය දන්තජ 'න' කාරයෙන් සිටී.

නිදසුන් :-	පියාණනි	සැදැහැවනි
	බැනාණුවනි	දරුවනි
	කුරුලේලි	මහත්මයාණනි

11. (i) වර්තමාන කාලාරපයක් ඇති කෘෂිත පද අගට යෙදෙන 'න' කාරය දන්තජ වේ.

නිදසුන් :- කරන	කරපු	කරන්න	කරන්වා
දරන	දරපු	දරන්න	දරන්වා
කඩන	කඩපු	කඩන්න	කඩන්වා
බණින	බණිපු	බණින්න	බණින්වා

(ii) මිශ්‍ර ක්‍රියා අර්ථයෙහි එන, මින, මිනි හා භාව නාමයන්හි යෙදෙන මන, මන් ප්‍රත්‍යායවල දන්තජ 'න' කාරය යෙදේ.

නිදසුන් :- කරමිනා	කරමින	කරමිනි
නටමින්	නටමින	නටමිනි
කියමනා	කියමන	
ලියමනා	ලියමන	

12. (i) වචනයක කාලුප 'ග' හෝ දන්තජ 'ස' හෝ අක්ෂරවලින් පසු ව යෙදෙනුයේ දන්තජ 'න' කාරය වේ.

නිදසුන් :- රුහාන	දේශන	ස්නාන	විකාසන
රාසන	ආසන	විකාශන	ප්‍රසන

13. (i) දෙමළ භාෂාවෙන් පැමිණ සිංහලයෙහි භාවිත කෙරෙන වචනවල මූර්ධන 'ණ' කාරය එලෙස ම යෙදීම හෝ ඒ වෙනුවට දන්තජ 'න' කාරය ආදේශ කොට යෙදීම හෝ කළ තැකිය. එහෙත් 'ණ' ද්වීත්ව ව යෙදෙන තැන්හි දන්තජ හා මූර්ධන මිශ්‍ර ව නොතැබේය යුතුය.

නිදසුන් :-	දෙමළ	සිංහල
	කණ්ඩායි	කණ්ඩායි/කන්තායි
	වණ්ඩම	වණ්ඩම/වන්නම
	ඉණ්ප්පල්	ඉණාව/ඉනාව
	පණික්කන්	පණික්කියා/පනික්කියා
	තාණොයම්	තාණොයම්/තානායම්

(ii) සිංහලයෙහි 'ණ' කාරය භාවිත රිති අනුව ට-ය-ච-ණ යන මුරධන අක්ෂරයකට පෙර යෙදිය යුත්තේ වර්ගාන්ත නාසිකා ගබඳය වන මුරධන 'ණ' කාරයයි. විශේෂයෙන් 'ච' වලට පූර්වයෙන් නාසිකා ගබඳය සහිත වූ වවන රාජීයක් දෙමළ භාෂාවෙන් සිංහල භාෂාවට ගෙන ඇත. එවැනි තැන්වල දෙමළ භාෂාවෙහි 'ණ' අක්ෂරයට අනුරුප වූ මුරධන 'ණ' කාරය ම භාවිත කළ යුතුය. (2 රිතිය බ.)

නිදසුන් :-	දෙමළ	සිංහල
	ආණ්ඩු	ආණ්ඩු
	උණ්ඩේ	උණ්ඩය
	කණ්ඩි	කණ්ඩිය
	ත්‍රණ්ඩු	ත්‍රණ්ඩුව
	මුරණ්ඩු	මුරණ්ඩු
	කොණ්ඩේ	කොණ්ඩය

(iii) දෙමළ භාෂාවෙහි 'න්', 'න' අක්ෂර යෙදෙන වවන සිංහලයෙහි භාවිත වේ නම් රිට අනුරුප දන්තර 'න' යන්න සහිත ව එම වවන ලිවීම සුදුසු වේ.

නිදසුන් :-	දෙමළ	සිංහල
	අචෙඩානම්	අචිමාන
	පන්දු	පන්දුව
	පන්දම්	පන්දම
	වන්දී	වන්දීය
	නෙල්ලි	නෙල්ලි

14. (i) ඉංග්‍රීසි, පුරුෂීයිසි, ලන්දේසි, අරාබි වැනි හාජාවලින් සිංහලයට පැමිණී තත්සම හෝ තද්දව පද ලිවිමේ දී ('සා, ර, ම'වලින් පසුව වුව ද) දන්තත් 'න' කාරය හාවිත වේ.

නිදුසුන් :-

පෙන්රය	නියුරෝන	කුරානය	බැලුනය
නිවුලෝනියාව	නියුලෝන	ඉරානය	මිනිතුව
පේරනුව	කුලුන	මිලයනය	ඉනිම
මිශනාරි			

(ii) ට-ස-ඩ-ඩි-ං යන මූර්ධනය අක්ෂරයකට ප්‍රථමයෙන් යෙදෙන නායිකාක්ෂරය 'ං' කාරය විය යුතු වුවත් ඉංග්‍රීසි බසින් ආ වචන ලිවිමේ දී රට දන්තත් 'න' කාරය හාවිත වේ.

නිදුසුන් :-

කැලැන්ඩරය	ලන්ඩනය
ටෙන්ඩරය	අන්ටනාව
කවුන්ටරය	ලොන්ඩ්‍රය
සිලින්ඩරය	ප්‍රන්ටාව

සිංහල හාජාවේ ල-ල හාවිතය

1. (i) හදවත, සිත, බාල, නොමේරු, සම්ප වැනි අර්ථ දීම සඳහා වචනාරමිහයෙහි යෙදෙනුයේ මූර්ධනය 'ල' කාරයයි.

නිදුසුන් :-ලය

ලන්නිය	ලැම	ලෙන්ගතු
ලා පැහැ	ලපටි	ලදු
ලමා	ලග	ලං වෙනවා

(ii) (i) හි දැක් වූ අර්ථ හැර වෙනත් අර්ථ ගෙන දෙන නිෂ්පත්ත ල' කාරයක් ද ඇතැම් වචනවල ආරමිහයේ යෙදේ.

නිදුසුන් :-

ලද	ලිප	ලැහැබ
ලද	ලැවිජනි	පිහිණි

2. 'ර/ට' කාරවත් ව අවසන් වන ධාතු ප්‍රකාශනිවලින් සැදෙන අතින
කංදන්ත මූර්දන් ලු ආරච්ඡේ 'ල' කාරවත් වේ.

නිදසුන් :-	කර > කල	කොමුර > කොමුල
	අතුර > අතුල	හදාර > හදාල
	වදාර > වදාල	ගුණර > ගුණල
	මර > මල	රුපට > රුපල

3. සංස්කෘත ප්‍රති 'ප්‍රති' හා පාලි 'පටි' යන්හෙන් බිඳෙන 'පෙළ' යන උපසර්ගය
මූර්දන් ලු ආරච්ඡේ ලු කාරවත් වේ.

නිදසුන් :-	පිළුතුරු	පිළුරිවි	පිළුරු
	පිළුමල්	පිළුසරණ	පිළුවෙන්
	පිළුකළ	පිළුපන්	

4. (i) සංස්කෘතයෙහි 'ඩ, ඩ් හෝ 'ල' හෝ යෙදෙන පද පාලියෙහි 'ල'
කාරයෙන් වේ නම්, තද්දව වශයෙන් සිංහලයට එන විට පාලි රුපය
වන 'ල' කාරය ම ගනියි.

නිදසුන් :-	සංස්කෘත	පාලි	සිංහල
	ඒක / ඒල්	ඒලක	එල
	නාඩ් / නාල	නාල	නල
	ඩිඩ් / ඩිලා	ඩිලා	සිල
	ඇඩා ඇඩාලා	ඇඩාලා	ඇලා
	දීඩා දීඩාලා	දීඩාලා	දීල
	මීඩා	මීඩා	මලා

(ii) පාලියෙහි යම් වචනයක 'ල' හෝ 'ල' හෝ විකල්ප වශයෙන් හාවිත වේ නම් රට අනුරූප තද්දා සිංහල වචනය මුරුදිත 'ල' කාරයෙන් සිටී.

නිදුසුන් :-	පාලි	සිංහල
	දලදද / දලදද >	දලදු
	බලිස / බලිස >	බලිය
	මාලක / මාලක >	මාලව
	විල්ල / විල >	ෂුල

(iii) සංස්කෘත හා පාලි වචනවල ව - ය, බ - ය හා ඇතැම් විට 'ණ' ද තද්දා වශයෙන් සිංහලයට බිඳීමේ දී මුරුදිත 'ල' බවට පත් වනිධී.

නිදුසුන් :-	සංස්කෘත	පාලි	සිංහල
	කිරීල	කිරීල >	කිරුණ
	දං්ඡ්ලා	දායා >	දෙල
	-	පසම >	පළමු
	වීඩා	- >	වීල
	ඉඩා	ඉඩා >	ඉල
	සාලක	සාලක >	සළ
	රාවණ	රාවණ >	රුවුණ
	පරපාටි	පරපාටි >	පිළුවෙල

5. 'ල' හා 'ණ' කාරවත් ව අවසන් වන නාම පද ප්‍රකාශනියේ දී 'ණ' වශයෙන් තිබිය යුතුය. එසේ වුවත් තුනන ව්‍යවහාරයේ දී එය දන්තර 'ල' වශයෙන් ද යෙදේ.

නිදුසුන් :-	ගබ්බාල	- ගබ්බාණ	> ගබ්බාල
	කුකුලා	- කුකුණ	> කුකුල්
	ඇතුණුල	- ඇතුණුණ	> ඇතුණ්ල

ලිංග	- එකුත	> එකුල්
අගුල	- අගුත	> අගුල්
වලාකුල	- වලාකුත	> වලාකුල්

6. සිංහලයෙහි 'ල' හෝ 'ල්' හෝ අක්ෂරයකින් අවසන් වන නාම ප්‍රකාශී හා 'ඉල්' කෘද්‍යන්ත ප්‍රත්‍යායයෙන් අවසන් වන කෘද්‍යන්ත නාම, නාම පදයක් බවට පත්වීමේ දී ප්‍රකාශීයේ අග ස්වරුපය ඉවත් ව 'ල්' ද්වීත්ව විම සිදුවේ.

නිදුසුන් :-	ඇගිලි	> ඇගිල්ල
	කපොල	> කපොල්ල
	කැබිල	> කැබිල්ල
	කිලි	> කිල්ල
	බල	> බල්ල
	ඇතිරිලි	> ඇතිරිල්ල
	ගෙරවිලි	> ගෙරවිල්ල

07. පුද්ගාර්ථයෙහි 'අල' ප්‍රත්‍යාය මූර්ධන 'ල' කාරවත්ය.

නිදුසුන්:-	ඉහ+අල	> ඉහල
	පා+අල	> පහල

08. පද්‍යාර්ථයෙහි යෙදෙන 'ල' ප්‍රත්‍යායය ද දන්තර වේ.

නිදුසුන්:-	ගැට+ල	> ගැටල
	සෙවණ+ල	> සෙවණල
	සද+ල	> සදල

09. අතිශයාර්ථයේ හෝ ස්වභාවය සහිත අර්ථයෙහි යෙදෙන 'පුල්' ප්‍රත්‍යායය දන්තර 'ල' කාරවත් වේ.

නිදුසුන්:-	වියපුල	ලිස්සනපුල	පුහුපුල
------------	--------	-----------	---------

10. සිංහල භාෂාවේ භාවිත කෙරෙන දෙමළ භාෂාවෙන් ගත් වචනවල ඇති මූර්ජනය 'C' කාරය එලෙසින් ම හෝ දත්තරය 'C' ආදේශ කොට භාවිත කළ හැකිය.

නිදුසුන් :-	දෙමළ	සිංහල
	කටවෙලෙ	කටවල / කටවල
	ඉලන්දාරී	ඉලන්දාරී / ඉලන්දාරී
	ලංක්කු	ලංක්කු / ලංක්කු
	මාලිකෙක	මාලිගය / මාලිගය
	පංදු	පංදු / පංදු

11. ඉංග්‍රීසි, පුර්තුගීසි, ලන්දේසි ආදි භාෂාවල යෙදෙන 'C' (l) ගබඳය වෙනුවෙන් දත්තරය 'C' කාරය ම භාවිත කෙරේ.

නිදුසුන් :-

ඉංග්‍රීසි :-	colony	> කොලොනිය
	cholera	> කොලොරාව
	ruler	> රුලු
	guillotine	> ගිලොවීනය
පුර්තුගීසි :-	natal	> නත්තල
	coluna	> කුලුන
	veladu	> විල්ලුද
	algoz	> අලොගෝසුවා
ලන්දේසි :-	boedel	> බුදුලය
	zadel	> සැදුලය
	klamp	> කලම්පය

සිංහල භාෂාවේ ග - ම - ස භාවිතය

1. (i) සංස්කෘත තත්සම වචනවල ව - ව - ග - න අක්ෂරවලට ප්‍රථමයෙන් තාලුපු 'ග' යෙදේ.

නිදුසුන් :-	ආශ්වරය	නිශ්චබද	නිශ්චල අශ්ච
	දුශ්කීල ප්‍රශ්න	පාර්ශ්වය	විශ්චය

(ii) සංස්කෘත තත්සම වචනවල 'කා' අක්ෂරයට පසුව යෙදෙනුයේ 'ශ' කාරයයි.

නිදුසුන් :-	ආකාශ	උල්කාශම	ප්‍රකාශ
	අවකාශ	විකාශ	

(iii) සංස්කෘත තත්සම වචනවල දන්තපු 'න' කාරයට පෙර මුරධපු 'ෂ' කාරය නොයෙදෙන අතර තාලුපු 'ශ' හෝ දන්තපු 'ස' පමණක් යෙදේ.

නිදුසුන් :-	විමර්ශන	පුදර්ශන	නිවේශන	අශනි
	දේශන	ආසන	විකාසන/විකාශන	

(v) සංස්කෘත තත්සම පදවල 'ර' කාරය සමග බැඳී ගබා වන (රකාරාංශය යෙදෙනා) බොහෝ ස්ථානයන්හි තාලුපු 'ශ' යෙදේ.

නිදුසුන් :-	ආගුම	විගුම	ගුම	බහුගුන
	ආගුය	ගුවන	ගුළුනී	මිග
	ගුද්ධා	ගුවක	මූලාගුය	

(අපු, විකුරපු, සහපු, ප්‍රාව වැනි සංස්කෘත තත්සම වචනවල 'ස', රකාරාංශය හා බැඳී ඇතේ.)

2. (i) සංස්කෘත තත්සම පදනම්හි මූර්ධන 'ඡ' කාරය හල් වී යෙදෙනුයේ ක, ට - ය, න, ප - එ යන අක්ෂරයකට ප්‍රථම ව පමණි.

නිදුසුන් :-	දුෂ්කර	පේෂ්චය	නික්ෂණ	තැංණ
	ගුණක	ගුණ්ය	නිශ්පන්න	විශ්වාස
	අධිශ්චිත	නිශ්චිත	නැශ්චාවෙශ	උත්ණ
	පුෂ්ප	දාෂ්ටි	විෂ්තු	නිශ්චිල

(ii) සංස්කෘත තත්සම පදවල මූර්ධන 'ණ' කාරයට පුරුවයෙන් යෙදෙන 'ඡ' මූර්ධන වේ.

නිදුසුන් :-	ආකර්ෂණ	පෝෂණ	සර්ණ
	භාෂණ	ලක්ෂණ	හිඟණ

(iii) සංස්කෘත තත්සම පදවල 'ර' කාරයෙන් පසුව බොහෝ විට යෙදෙනුයේ මූර්ධන 'ඡ' කාරයයි.

නිදුසුන් :-	හර්ශ	පුරුෂ	ලත්කර්ෂ
	වර්ෂා	පොරුෂ	සිර්ෂ

(iv) සංස්කෘත තත්සම පද බොහෝ ප්‍රමාණයක 'ක' අක්ෂරයෙන් පසු ව 'ඡ' කාරය යෙදී ඇති බව පෙනේ.

නිදුසුන් :-	අක්ෂර	ක්ෂේත්‍ර	දක්ෂිණ
	අක්ෂි	ප්‍රත්‍යක්ෂ	තාක්ෂණ
	ක්ෂිණ	නික්ෂු	ර්ය්යාණ
	සංක්ෂේප	පක්ෂ	දක්ෂ
	ප්‍රතික්ෂේප	ව්‍යක්ෂ	නක්ෂතු

3. වචනයක 'ඡ' හෝ 'ජ' අක්ෂර දෙකක් එකක් 'ඣ' කාරය හා සම්පූර්ණ ව යෙදේ නම් පළමු ව යෙදෙනුයේ තාලුප 'ඣ' කාරයයි.

නිදුසුන් :-	ප්‍රගස්ත	ගුණක	විශේෂ
	භාෂනය	යිෂ්ට	යිශ්චාවාරය
	ශේෂය	භාෂ්තුය	

4. (i) සිංහලයේ තත්සම වශයෙන් යෙදෙන පාලි වචන දැන්තර 'ස' කාරවන් වේ.

නිදුසුන් :-	සීල	සාමණේර	සාන්ත	සේනාසන
	ආනිසංස	සාසන	සාටක	

(ii) සංස්කෘත තත්සම පද ඇතුළු සිංහලයෙහි භාවිත වන වචනවල 'ත' කාරය හා බැඳී ගබද වන 'ස' දැන්තර ව ම සිටී.

නිදුසුන් :-	ගාස්තු	අස්ථාරණ	ප්‍රස්තාත	ප්‍රස්තාර
-------------	--------	---------	-----------	-----------

(iii) දැන්තර 'ස' කාරය සහිත සංස්කෘත තත්සම වචන රාජියක් සිංහලයෙහි භාවිත වේ.

නිදුසුන් :-	ආස්ථාවාද	භාස්කර	විලාස	ප්‍රසාද
	භස්ම	ප්‍රාසාද	සංශය	ප්‍රසාව
	විස්මය			

5. සංස්කෘත භාෂාවේ 'ඡ' හා 'ඣ' යෙදෙන වචන මෙන් ම ඊට අනුරූප වචන ලෙස පාලියෙහි 'ස' කාරවන් ව යෙදෙන වචන ද තත්සම වශයෙන් සිංහලයෙහි භාවිත වේ.

නිදුසුන් :-	සංස්කෘත	පාලි	සිංහල
	ගාසන	සාසන	ගාසන/සාසන
	සීල	සීල	සීල/සීල
	ඉහ	සුහ	ඉහ/සුහ
	සිතල	සිතල	සිතල/සිතල
	කුශල	කුසල	කුශල/කුසල
	විශාරද	විසාරද	විශාරද/විසාරද
	ගෝක	සෝක	ගෝක/සෝක
	අගනි	අසනි	අගනි/අසනි

6. දෙමළ හාජාවෙන් ගෙන සිංහලයෙහි හාවිත වන තත්සම හා තද්දව වචනවල එන 'ස' ගබඳය සිංහලයෙහි දන්තඡ 'ස' කාරයෙන් ම දැක්වේ.

නිදසුන් :-	දෙමළ	සිංහල
	සල්ලී	සල්ලී
	සවුදම්	සවුදම්
	සිලමුවූ	සලඹි
	පූසාරි	පූසාරි
	සාදික්කායි	සාදික්කා
	සොච්චම්	සොච්චම
	ඉන්නිසො	ඉන්නිසය

7. (i) ඉංග්‍රීසි හාජාවෙන් (හෝ වෙනත් පුරෝගීය හාජාවන්ගෙන් හෝ) ආ 'S' අක්ෂරයේ ගබඳය හා 'C' අක්ෂරයෙන් දිවතින 's' අක්ෂරයේ ගබඳය වෙනුවෙන් දන්තඡ 'ස' හාවිත වේ. එමෙන් ම 'sh' ගබඳය සඳහා මූර්ධන 'ෂ' හෝ තාලුජ 'ශ' ද 'tion', 'sion', 'ssion' යන අක්ෂර පෙළාකුරුවලින් දිවතින ගබඳය වෙනුවෙන් 'ෂන්' යනු ද සිංහලයෙහි යෙදීම යෝග්‍ය වේ. තවද 'Z' ගබඳය වෙනුවෙන් දන්තඡ 'ස' යෙදීම පූඩ්සු බව පෙනේ.

නිදසුන් :-	ඉංග්‍රීසි	සිංහල
	station	ස්ථේජන් එක / ස්ථේජම
	fossil	ගොසිල
	council	කටුන්සිලය
	pharmacy	භාමයිය
	citasil	සිතායි
	noticia	නොතීයි
	pension	පෙන්ෂන්
	television	ටෙලිවිෂනය
	commission	කොමිෂන්
	tution	ටිසුජන්
	zebra	සිඛා
	algoz	අලුගෝසුවා

(ii) ඇතැම් විවෙක ඉහත (i) හි සඳහන් කුමවේදයට වෙනස් භාවිත ද දක්නට ලැබේ. එවැනි අවස්ථාවල දී වචනයට අදාළ භාෂාවට සිංහලයෙන් ලියුතු ආකාරයියක දක්වා ඇති පරිදී උච්චවාරණය සුදුසුය.

නිදසුන් :-	ඉංග්‍රීසි	සිංහල
	mission	මිස්ඩ
	missionary	මිශනාරී / මිශනාරි
	insurance	ඉන්ප්‍රෝවරන්ස්

8. සංස්කෘත භා පාලි භාෂාවලින් ගෙන තත්සුම ලෙස සිංහලයෙහි භාවිත කෙරෙන ව - ඡ, ග - ඡ යන අක්ෂර සහිත ඇතැම් වචන තද්ධව වශයෙන් ද සිංහලයෙහි භාවිත වේ. එහි දී යට කි අක්ෂර දන්තත් 'ඡ' බවට පත්වීම දක්නට ලැබේ.

නිදසුන් :-	සංස්කෘත	පාලි	සිංහල
වංචල	වක්‍රවල	සසල	
වරින	වරිනා	සිරින	
වකු	වකා	සක්	
ජතු	ජතා	සත්	
ග්‍රූද්ධාවන්ත	ස්‍යද්ධාවනත	සැදැහැවත්	
සෙශාජ	සෙශාසි	ගොස	
ජායා	ජායා	සේයා	
ගාස්තු	සත්ත්ව	සතර	
දූෂීන	දිසෙන	දූෂුන්	
දෙශාජ	දෙශාසි	දෙශ්	
කෙකු	කෙසි	කෙස්	
පංචාංග	පක්‍රිචාංග	පසය	
ඩිලුප	සිපු	සිප්	
අක්ෂි	අක්ෂි	අැස්	

**සිංහල අක්ෂර විනාශකය සකස්වීම කෙරෙහි බලපාන
වෙනත් රීති**

1. අනුනාසිකා ගබ්ද යෙදීම

(i) (අ) මිගු සිංහල හෝඩිය භාවිතයෙන් ලියනු ලබන වචනයක ක-ව-
ට-න-ප යන වර්ගයකට අයත් අක්ෂරයක් යෙදේ නම් ඊට පුරුවයෙන්
එන හල් නාසිකාක්ෂරය එම එක් එක් වර්ගයට අයත් නාසිකා
අක්ෂරය විය යුතු වේ. එනම් 'ක' වර්ගයෙහි ක-බ-ග-ස යන අක්ෂරයකට
මුළුන් හල් නාසිකාක්ෂරය වශයෙන් එම වර්ගයට අයත් 'ඩ්' කාරය
යෙදේ. එපරිදි ම යම් වචනයක 'ව' වර්ගයේ අක්ෂරයට පුරුවයෙන්
'ක්ද' ද 'ව' වර්ගයට අයත් (ව-ය-ඩ-ඩ-ණ යන මූර්ධන) අක්ෂරයකට
පුරුවයෙන් මූර්ධන 'ණ' ද 'න' වර්ගයට අයත් (ක-ප-ද-ඩ-න යන දත්තර)
අක්ෂරයකට පුරුවයෙන් දත්තර 'න්' ද 'ප' වර්ගයේ අක්ෂරයකට
පුරුවයෙන් එම වර්ගයෙහි 'ම්' ද හල් වශයෙන් යෙදෙන නාසිකාක්ෂර
ලෙස යෙදේ.

නිදුසුන් :-	ගධිගාව	පක්ද්ව	තම්බපණ්ඩී
	ලඩිකාව	අක්ද්රනා	කණ්ණාඩි
	මුරණ්ඩු	ප්‍රසන්නා	සෞන්දර්ය
	කණ්ඩාජ	අන්ඛ	අම්බරුවා
	සම්හවය	සම්හේෂ්ග	සම්බන්ධ
	සම්ප්‍රේෂණය	සම්පාදන	

(ආ) 'ක' වර්ගයේ අක්ෂරයකට ප්‍රථමයෙන් යෙදෙන නාසිකා ගබ්දය
වන 'ඩ්' කාරයට හා 'ව' වර්ගයේ අක්ෂරයකට ප්‍රථමයෙන් යෙදෙන

'ಇ' ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿಕಲ್ಪ ವಿಷಯನ್ ಅನ್ವಯವಾರದ ಹೆಚ್ಚನ್ '.' ನ್ನಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಿ ತಿಳಿಸಿ ಮಾಡಿ.

ನಿಧಿನ್	ಉತ್ತರವಾಗಿ	ಅಂತರವಾಗಿ
ಸಂಖ್ಯಾವಿ	ಸಂಖ್ಯಾವಿ	
ಸಂಗ್ರಹಿ		ಸಂಗ್ರಹಿ
ವಿಷಯವಾಗಿ	ವಿಷಯವಾಗಿ	
ಅಂಶದಲ್ಲಿ		ಅಂಶದಲ್ಲಿ

(ಈಹನ್ 'ವ' ವರಗಡೆ 'ಇ' ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚ ವ, ರೀತ ಐಡಿ ಇವಿದು ವನ ನಾಟಕಾಕ್ಷರದ ವಿಷಯನ್ (ವಿಕಲ್ಪ ವ '.' ಯೆಡಿಯ ಹ್ಯಾಕಿ ವ್ಯಾಪಕ) 'ಇ' ಕಾರದ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ. ನಿಧಿನ್ :- ಪಿಪಿಇಂಡ್, ಕೊಣೆಬಿಂಡ್, ಮಂಡ್ಯಂಡ್ಯಾಕ್ಷರ, ರಥಿಇಂಡ್)

(ii) ವರಗಾಕ್ಷರ ನೊಬನ (ಮೂರಧಶ 'ಅ' ಹಾ ಮೂರಧಶ 'ಆ' ಹ್ಯಾರ) ಇ-ರ-ಲ-ವ-ಇ-ಃ-ಹ ಯಾ ವಿಷಯದ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚ ವ ಹಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಇವಿಡು ವಿಷಯನ್ ವಿಷಯಕ ಯಾದಂತಿರು ಅನ್ವಯವಾರದ ಹೆಚ್ಚನ್ ವಿನ್ಯಾಸದಿ.

ನಿಧಿನ್	ಸಂಯಾಸ	ಸಂಭಿತಾ	ಸಂಘಯ	ಆನಿಸಂಸ
ಸಂಯೋಗಯ		ಸಿಂಹಯ	ಸಾರ್ಯಂಗಯ	ವಿಂಗನಿಯ
ಸಂಲೇಖಯ	ಸಂಹಾರಯ		ಸಂಲಕ್ಷಣ	ಸಂರಲಿತ
ಸಂವರದನಯ	ಹಿಂಸಾವಿ		ಮಹಾವಂಗಯ	ಅಂಗಯ

2. ප්‍රත්‍යාය එකතු විමේ දී ප්‍රකාන්තිවල අක්ෂර වින්‍යාසය වෙනස් විම
(i) 'ඉක' ප්‍රත්‍යායය යෙදීම

(අ) 'ඒ පිළිබඳ' 'උයට අයන්' යන අර්ථයේ යෙදෙන 'ඉක' ප්‍රත්‍යායය 'ඇ'
ස්වරාන්ත ප්‍රකාන්තියකට එකවීමේ දී එහි ස්වරය වෙනස් විම සිදුවේ.
නිදුසුන් :-

ඇ > ආ

අධ්‍යාත්ම+ඉක	> ආධ්‍යාත්මික
නගර+ඉක	> නාගරික
ප්‍රථම+ඉක	> ප්‍රාථමික
ස්වභාව+ඉක	> ස්වභාවික
ප්‍රදේශ+ඉක	> ප්‍රාදේශීක

ඉ, රි, එ, එ > එ

ඉතිහාස+ඉක	> එතිහාසික
දින+ඉක	> දෙදිනික
සිද්ධාන්ත+ඉක	> සෙස්දින්තික
නීති+ඉක	> නෙතික
වේද+ඉක	> වෛදික

උ, ඕ, එ > ඔ

ලදාර+ඉක	> ඔදාරික
පුද්ගල+ඉක	> පොද්ගලික
පුරාණ+ඉක	> පොරාණික
හුත+ඉක	> හොතික
හුම+ඉක	> හොමික
ලෝක+ඉක	> ලොකික

සා, සාං > ආ+ර්

තාතීය+ඉක	> තාර්තීයික
මැද්‍යංග+ඉක	> මාර්ද්‍යංගික
හැද්+ඉක	> හාර්දික

(அ) 'ரெ அயன்' யான அர்ப்பண கேள தீமோ 'ஒ' சீவராந்த படிவுலத லிக் வழகே 'க' புதுப்பாயி. எதி தீ மில படியெனி வெனசுக் கீழ் நொவே.

நிடின் :-	பந்தி+க	> பந்திக
	ஹ்தி+க	> ஹ்திக
	ல்லி஦ி+க	> ல்லி஦ிக
	ஸ்+கா+தி+க	> ஸ்+கா+திக
	ஶ+தி+க	> ஶ+திக

(ஆ) 'உதி யேடேந்தா' யான அர்ப்பயேந் 'க' புதுப்பாயய லிக் வீமே தீ மில் படியே அத ஆதி 'ந/ஞ' லேப்பாய கீழ் வே.

நிடின்:-	நித்தீபாட்டா+க	> நித்தீபாட்க
	பால்தா+க	> பால்க
	நூத்தா+க	> நூத்தக
	ஹாத்தா+க	> ஹாத்தக

(இ) 'ரெ அயன்' யான அர்ப்பயெனி 'ஒக' புதுப்பாயய லிக் வீமே தீ மில் படிய சீவர வெநசு வீமோ லக் நொவன அவச்ரீ டி ஆத.

நிடின் :-	ரஸ+ஒக	> ரஸிக
	ராத+ஒக	> ராதிக
	ரஸாயன+ஒக	> ரஸாயனிக
	வங்வஹார+ஒக	> வங்வஹாரிக
	அத்தாப்பா+ஒக	> அத்தாப்பாக
	க்ஷத்தா+ஒக	> க்ஷத்தாக
	தா:திய+ஒக	> தா:தியிக (ஒஹந (i) 'அ' யதனே ஆதி சு > ஆ+ர வீம ஏ.)
	வங்க+ஒக	> வங்கிக
	சீவந்தேங+ஒக	> சீவந்தேங்கிக

(ii) 'ಶೀ ಪಿಟಿಬಳ್ಡ' ಯನ ಅರ್ಪಣೆಯಿ 'ಶೀಯ' ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಯ ಶಕ್ತಿ ವೀಮೆ ದ್ವಿ ಇಂದಿ
ಪ್ರಕಾಃನಿಯೆಹಿ ಆಗ್ನಿ ಪುರಿ ಸ್ವರ್ವರ ವಾದ್ಯದಿ ವೆ.

ನಿಂದಿಸುವು :- ಲಂಕಾ+ಶೀಯ > ಲಾಂಕೆಂಯ
 ಗಂಗಾ+ಶೀಯ > ಗಾಂಗೆಂಯ
 ಖಗಿನ್ಹ+ಶೀಯ > ಖಾಗಿನೆಂಯ
 ಕಿಂಹಲ್+ಶೀಯ > ಕೆಸಂಹಲೆಂಯ

(iii) 'ಶೀ ಪಿಟಿಬಳ್ಡ' ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಯೆದೆನ್ಹ 'ರೀಯ' ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಯ ಶಕ್ತಿ ವೀಮೆ ದ್ವಿ ಇಂದಿ
ಪ್ರಕಾಃನಿಯೆಹಿ ಸ್ವರ ವಾದ್ಯದಿ ಆಗ್ನಿ ವೆನಾಸೆಕಮಿ ನೋಟಿಸು ವೆ.

ನಿಂದಿಸುವು :- ಗರಂಹ+ರೀಯ > ಗರಂಹಿಯ
 ಕಲಾಪ+ರೀಯ > ಕಲಾಪಿಯ
 ಪ್ರದೇಷ+ರೀಯ > ಪ್ರದೇಷಿಯ
 ವಿಧಾಂಲಯ+ರೀಯ > ವಿಧಾಂಲದಿಯ
 ಕಿಂಲ್ಪ+ರೀಯ > ಕಿಂಲ್ಪಿಯ

(iv) ಯಂತೆ ಪ್ರಕಾಃನಿಯಕರ 'ಎಲ್' 'ಹಾವ್ಯ' ಅರ್ಪಣೆ ದ್ವಿ ಸಂಧಾ ತದ್ದಂತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಯಕ್
ವಿಷಯನ್ಹ 'ಡ' ಶಿಕಿತ್ಸೆ ವೀಮೆ ದ್ವಿ ಪ್ರಕಾಃನಿಯೆಹಿ, ಪುರಿ ಸ್ವರ ಅನ್ನರ್ಜಿ
ಸಂಪ್ರಯಕ್ತ ಸ್ವರ್ವರ ಬಿಂಬಿ (ಅನ್ನರ್ಜಿ ಸಂಪ್ರಯಕ್ತ ಸ್ವರ - ಅ > ಆ, ಇ > ಈ,
ಎ > ಉ) ಅಥವಾ ಪ್ರಕಾಃನಿಯೆಹಿ ಅವಸ್ಥಾನ ಸ್ವರ್ವರ ಲೌಪ್ಯ ವೀಮೆ ಸಹ ಯಂತೆಯ
ಆಂದೇಷ ವೀಮೆ ಯನ ವೆನಾಸೆಕಮಿ ನೋಟಿಸುವೆ.

ನಿಂದಿಸುವು:- ಉಲಿತ್ತ+ಯ > ಮಾಲಿತ್ತು (ಉಲಿತ್ತ ಎಲ್)
 ನಿಪ್ಪಣ್ಣ+ಯ > ನೆನಿಪ್ಪಣ್ಣ (ನಿಪ್ಪಣ್ಣ ಎಲ್)
 ವಿಂಗಾರ್ಡ್+ಯ > ವೆವಿಂಗಾರ್ಡ್ (ವಿಂಗಾರ್ಡ್ ಎಲ್)
 ಸಮರ್ಪ+ಯ > ಸಾಮರ್ಪಿತ್ (ಸಮರ್ಪ ಎಲ್)
 ಕರ್ಮಣ+ಯ > ಕಾರ್ಮಣ್ಯ (ಕಾರ್ಮಣ್ಯ ಎಲ್)
 ಅದೆಪತ್ತಿ+ಯ > ಆದೆಪತ್ತು (ಅದೆಪತ್ತಿ ಎಲ್)
 ತರ್ಮಣ+ಯ > ತಾರ್ಮಣ್ಯ (ತರ್ಮಣ ಎಲ್)

(v) 'ඇති' 'තිබෙන' යන අර්ථ සඳහා පදයකට එක් කෙරෙන 'වන' හෝ 'මන' හෝ ප්‍රත්‍යය යෙදීමේ දී එම ප්‍රකානියේ අවසාන ස්වරය සැලකිල්ලට ගැනේ.

(අ) අ, ආ ස්වරවලින් අවසන් වන හෝ හල් අකුරකින් අවසන් වන පදයක හෝ අගට 'වන' ප්‍රත්‍යයය එක් වේ.

නිදුසුන්:-	ආදර්ශවත්	සිල්වත්
	ගෞහාවත්	පින්වත්
	ප්‍රහාවත්	දැනුම්වත්
	ප්‍රයෝජනවත්	පෙම්වත්

(ආ) ඉ, ඊ, උ, ඌ ස්වරාන්ත පදවලට 'මන' ප්‍රත්‍යයය එක් වේ.

නිදුසුන්:-	අසිරිමත්	ඉපුරුමත්
	දිරිමත්	රුමත්
	ධීමත්	ශීමත්

3. සංස්කෘත භාෂාවහි යෙදෙන 'නී', 'දු' ආදි උපසර්ග ප්‍රකානි හා එක්වීම

යම් ප්‍රකානියක් 'නී', 'දු' යන උපසර්ගයක් හා බැඳීමේ දී ඒවායේ අග ඇති විසර්ගයට, ප්‍රකානියෙහි ආරම්භක අක්ෂරය අනුව වෙනත් අක්ෂර රුප ආදේශ වේ. ඒ අනුව 'නී' උපසර්ගය නිර්-නිශ්-නිෂ්-නිස් බවට ද 'දු' උපසර්ගය දුර්-දුශ්-දුෂ්-දුස් බවට ද පත් වේ.

(i) 'නී' හා 'දු' උපසර්ග පද සේෂ ව්‍යාජනයකින් (ග,ස,ජ,ච,ද,ඩ,ඛ,හ වැනි) හෝ ස්වරයකින් හෝ ආරම්භ වන සංස්කෘත තත්සම ප්‍රකානියක් හා බැඳීමේ දී උපසර්ගයෙහි ඇති විසර්ගයට 'ප' කාරය ආදේශ වේ.

නිදසුන් :-	නී : + ආමිස	> නිරාමිස
	නී : + ආහාර	> නිරාහාර
	නී : + දේශ	> නිරදේශ
	නී : + හය	> නිරහය
	දු : + අවබෝධ	> දුරවබෝධ
	දු : + ජන	> දුරජන
	දු : + මුඛ	> දුරමුඛ
	දු : + ගුණ	> දුරගුණ

(ii) ව, ජ, ග තාලුර ගබිදයකින් ආරම්භ වන ප්‍රකානියක් සමඟ 'නී : ' හෝ 'දු : ' හෝ උපසරගය බැඳීමේ දී උපසරගයේ අග ඇති විසරගයට තාලුර 'ඡ' ආදේශ වේ.

නිදසුන් :-	දු : + ගිල > දුශිල
	දු : + වරිත > දුෂ්චරිත
	නී : + වල > නිශ්චල
	නී : + ජ්ද > නිශ්ච්ද

(iii) ක, ප, එ ගබිදයකින් ආරම්භ වන ප්‍රකානියක් සමඟ 'නී : ' හා 'දු : ' උපසරග එක්වීමේ දී එම පදවල ඇති විසරගය මූර්ඛය 'ශ' බවට පත්වේ.

නිදසුන් :-	දු : + කර > දුෂ්චකර
	දු : + කෙන > දුෂ්ච්කෙන
	නී : + ක්‍රිය > නිෂ්ච්ක්‍රිය
	නී : + ප්‍රයෝගන > නිෂ්ච්ප්‍රයෝගන
	නී : + එල > නිෂ්ච්ඡල

(iv) ත, එ, ස යන ගබාදයකින් ආරම්භ වන ප්‍රකාශනීයක් සමග 'නිං' හා 'දු' උපසර්ග එක් වන්නේ නම්, එම පදවල ඇති විසර්ගය 'ස්' බවට පත්වේ.

නිදුසුන් :-	දු+තරක	> දුස්තරක
	දු+සාධන	> දුස්සාධන
	නිං+සාර	> නිස්සාර
	නිං+සන්දේහ	> නිස්සන්දේහ

(v) ග, ම, ස අක්ෂරයකින් ආරම්භ වන ප්‍රකාශනීයක් සමග බැඳෙන කල, 'දු' හා 'නිං' උපසර්ග එලෙස ම විකල්පයෙන් යෙදේ.

නිදුසුන් :-	දු+ගිල	> දුගිල / දුගිල
	නිං+සන්දේහ	> නිස්සන්දේහ / නිස්සන්දේහ
	නිං+ගෝක	> නිගෝක / නිගෝක

(vi) 'ර' කාරයෙන් ආරම්භ වන ප්‍රකාශනීයකට 'නිං' උපසර්ග එක් වීමේ දී එය 'නි' (නි> නිර> නි) බවට පත් වේ.

නිදුසුන් :-	නිං+රක්ත	> නිර+රක්ත	> නිරක්ත
	නිං+රෝග	> නිර+රෝග	> නිරෝග
	නිං+රස	> නිර+රස	> නිරස

4. සංපුර්ක්ත ව්‍යුෂ්ථනාක්ෂර හාවිතය

විවිධ පදවල යෙදෙන ව්‍යුෂ්ථන ගබාදයක් හල් කිරීමේ ලකුණ රහිත ව, සම්පූර්ණයක් හා බැඳී ලියා ඇත්තාම්, එසේ එකට බැඳී ඇති අක්ෂර සංයෝගය සංපුර්ක්ත අක්ෂරයක් වශයෙන් හැඳින්වේ. ලේඛන ව්‍යවහාරයේ සංපුර්ක්ත අක්ෂරයක් වන ක්‍රමවේද කිහිපය පහත විස්තර වෙයි.

i. පදයක හල් ව ගබඳ කෙරෙන ප්‍රථම ව්‍යක්ෂීතනය රේලුග ව්‍යක්ෂීතනය හා ස්ථිර වන ලෙස ලිවිම

නිදුසුන් :-	උමමග ජාතකය	සජ්‍යානය
	දියුන	ගුණය
	අධික ගණිතය	පුහුණුපහාර
	සමතය	සැන්නාජ
	අනාරය	ගෙලජමල

(බැඳෙන දෙවන අක්ෂරය කොම්බුව සහිත වේ නම් කොම්බුව සංයුත්තාක්ෂරයෙහි පූර්වයෙන් යෙදේ.)

ii. පූර්ව ව්‍යක්ෂීතනයෙහි අඩක් ලියා, පසු ව එන ව්‍යක්ෂීතනය රේට බැඳ ලිවිම

නිදුසුන් :-	දකුණ	දක්වා
	තතතව්	ගුත්
	අකුදුසියි	අතු
	තිකුණ	ආනාඇ
	සුකුම	ලක්ෂ්මී

iii. (අ) ස්ව මහාප්‍රාණ අක්ෂරය හා බැඳෙන 'ව' හා 'ද' ව්‍යක්ෂීතන, මහාප්‍රාණ අක්ෂරයෙහි ම වනු (ර) ලකුණකින් දැක්වීම

නිදුසුන් :-	අයිතකා	දුයිගාමිනී අහය
	සුඩය	බොධාගම
	වුදිමන්	දුඛොදන

(ආ) 'ද' හා 'ව' ව්‍යක්ෂීතනාක්ෂරයක් සංයුතාක්ෂරයක් ලෙස බැඳීමේ දී 'ද' අක්ෂරය 'ව' අක්ෂරයෙහි වනු ලකුණක් ලෙස යෙදීම.

නිදුසුන් :-	වය	ත්‍රිපය
	අවිතිය	චාරය

iv. සංයුක්තාක්ෂරයෙහි අවසාන ව්‍යුද්ධිනය 'ය' වූ විට, මුළුන් ඇති හල් අකුරෙහි හල් ලකුණ ඉවත් කොට 'ය' වෙනුවට යෝගය (ඡ) යෙදීම

නිදුසුන් :-	කල්යාණී	>	කල්පාණී
	වාක්ය	>	වාක්‍ය
	සත්ය	>	සත්‍ය
	සහ්ය	>	සහ්‍ය
	මධ්‍ය	>	මධ්‍ය

(පුරාණ ලේඛන සම්ප්‍රදායය අනුව 'ෂ' ප්‍රාර්ථ ව්‍යුද්ධිනයට බැඳ ලිවිය යුතු වූ වර්තමාන ලේඛනයේ දී 'ෂ' වෙන් කර දැක්වෙයි)

v. සංයුක්තාක්ෂරයෙහි පළමු අකුර 'ර' නම් ඒ වෙනුවට එහි නියෝජක සංකේතය වන රේඛය (ර) රේඛග ව්‍යුද්ධිනයෙහි ඉහළින් දැක්වීම.

නිදුසුන් :-	තක්ය	අටිය	වාත්‍යාව	ව්‍යේ
	සනුදීනය	කත්‍රිය	විසත්තීණ්	කණ්ය

(රේඛය යෙදෙන ව්‍යුද්ධිනය 'ඉ' හෝ 'ර' හෝ ස්වරාරුඩ් නම් රේඛය යෙදීය නොහැකි නිසා, එවැනි තැන්වල දී සංයුක්තාක්ෂරය වෙනුවට කේවල අක්ෂර දක්වයි. නිදුසුන් :- තාර්තික, වාර්ෂික)

vi. ප්‍රථම ව්‍යුද්ධිනය හා බැලෙන රේඛග අකුර 'ර' (ර+අ) නම්, එහි නියෝජක සංකේතය වන රකාරාංයය (ර), ප්‍රථම ව්‍යුද්ධිනයෙහි ම යටින් සම්බන්ධ කර යෙදීම.

(‘ඡ’ සමග ගබා වන ස්වරයට අදාළ පිල්ල, ‘ජ’ කාරයෙහි පිලි යෙදෙන ක්‍රමයට අනුගත ව යෙදිය යුතුය.)

නිදසුන් :-	ජ + ර	>	ජධාන
	ක් + ර	>	වක
	ඁ + ර	>	ඁමය
	ඩ් + රා	>	ඩුන්ත
	ක් + රේ	>	කුරෝධය
	ඩ් + රූ	>	ඩුවය
	ක් + රෑ	>	කුරෑ
	ත් + රෙර	>	තෙනිනායික

(මෙම රීතින්ගෙන් iv හා vi හැර අනෙකුත් රීති වර්තමාන ලේඛනයෙහි හාවිත වනුයේ කළාතුරකිනි)

5. සඳුකුක අක්ෂර හෙවත් අර්ථ අනුනාසිකා අක්ෂර හාවිතය

සිංහල හාජාවේ අල්පපාණ සේෂ්ඨාක්ෂර වන ග - ජ - ඩ - බ යන අක්ෂර, සඳුකුක හෙවත් අර්ථ අනුනාසිකා අක්ෂර බවට ද පත් වේ. උච්චාරණයේ දී නාසිකා ලෙස ගබා වන සඳුකුක අක්ෂර නිවැරදි ව යෙදීම වචනාරථ සාධනයෙහි ලා අත්‍යවශ්‍ය වේයි. ග - ජ - ඩ - බ යන අක්ෂරවලට අනුරූප නාසිකා ගබා ලියා දැක්වීම සඳහා එම අක්ෂරවලට ‘ඇ’ ලකුණ යෙදේ. ‘ඇ’ හි නාසිකා ගබාය තැක්නොත් සඳුකුක ගබාය සඳහා වන ම අක්ෂරයක් (‘ඇ’) හාවිත වේ.

(i.) වර්ගාන්ත නායිකා යබදු ග - ස - ජ - බ - ද - ඩ - බ - හ වැනි සේෂ යබදු සමග සංයුත්ත ව ඇති පාලි හා සංස්කෘත හාජාවල පද සිංහලට බිඳීමේ දී බොහෝ විට සඡ්ජුක්ක අක්ෂර හාවන වී තිබේ.

නිදුසුන් :-

අචිය	> අග	කඹුද්ධක > කැදේ
සචිස	> සග	ප්‍රබනධ > පබඳ
හංචිය	> බිගු	කුණුඩිල > කොඩොල්
වංද	> සද	වණධ > සැඩ
මංද	> මද	මණධිල > මතල් / මතුපු
සිංදු	> සිදු	පටිසම්ඩා > පිළිසම්ඩා
අංදුරලි	> ඇදිලි	අංදුරන > අජ්‍රන්
ලමෙ	> ලමි	එමහා/සථමා > වැඩ

ii. දෙමළ හාජාවෙන් බිඳී ආ ඇතැම් වවන ද ඉහත (i) හි සඳහන් රිතිය අනුව සකස් වී තිබේ.

නිදුසුන් :-

ආච්චිඩ්	> ආඩි
කළංඛ්පු	> කළද
අන්දේ	> අදේ
සිලම්බු	> සලඹ

6. විවිධ ලේඛන ක්‍රමවේද හාවනය

වර්තමානයෙහි සිංහල ලේඛනයේ දී ඉතා කළාතුරකින් දක්නට ලැබෙන ලේඛන ක්‍රමවේද කිහිපයක් වේ. පැරණි ලේඛනවල මෙම සම්ප්‍රදායයන් බොහෝ විට දක්නට ලැබෙන හෙයින් සිංහල අක්ෂර වින්‍යාසය පිළිබඳ උනන්දු වන ආධුනිකයන්ට ඒවා වැදුගත් වෙයි.

i. රේඛය හා යෝගය යෙදෙන වචන ලිවීම

වචනයක යෝගය (y) යෙදේ නම් එට පෙර ඇති ව්‍යක්ෂුප්‍රනාක්ෂරය හල් ව ගබා වේ. රේඛය (‘) ‘ර’ අක්ෂරයෙහි නියෝජක සංකේතය වේ. එම නිසා ‘ර’ සඳහා රේඛය ද ‘ය්’ ගබා දය සඳහා යෝගය ද සම්පූර්ණ යෝගය නොහැකිය. රේඛය හා යෝගය යෙදීමේ උපක්‍රමයක් ලෙස පැරණි ලේඛකයේ මෙම නියෝජක සංකේත දෙක මැදිට ‘ය්’ අකුර යෙදුහ. එවිට ‘රය’/‘නී’ ගබා යායා අත්‍යුත්තාක්ෂරය ‘යනී’ සේ ලියැවේ.

නිදුසුන් :-	ආචාර්යනී (ආචාර්ය / ආචාරී) ආයනී (ආරය / ආයී) කායනීලය (කාර්යාලය / කායීලය) සුයනීය (සුරයයා / සුයීයා) විපයනීය (විපරයාය / විපයීය) පයනීන්ත (පරයන්ත / පයීන්ත) මේඛවයනී (මේඛවරය / මේඛවයී)
-------------	--

ii. ඇකැම කත්සම පද ලිවීමේ දී දීර්ඝත්වය නොයෙදීම

සංස්කෘත හා පාලි හාජාවන්හි ‘ල්’ හා ‘ම්’ ස්වර දීර්ඝ ව පමණක් හාවිත වන නිසා ‘ල්’, ‘ම්’ ස්වරයන්ගේ දීර්ඝත්වය දැක්වීම සඳහා හල් ලකුණ නොයෙදේ. එහෙහින් එම ස්වර සහිත කත්සම පද ලිවීමේ දී සිංහලයෙහි ද එම රිතිය ම අනුගමනය කළ අවස්ථා පැරණි ලේඛනවල භාවිත වේ. නිවැරදි උච්චාවාරණය පිණිස සිංහලයෙහි එ - එ් - ම - ම් ස්වරවලට අදාළ පිළි යෙදීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

නිදුසුන් :-	පේකුප්‍රයෝග	- පේකුප්‍රයෝග
	ජේන්ස්	- ජේන්ස්යී
	කුමාරෝදය	- කුමාරෝදය
	ලොක	- ලොක
	අපේක්ෂා	- අපේක්ෂා
	නොරන	- නොරන
	හුජ්	- හුජ්යී
	යපේකත	- යපේක්ත

iii. 'ද' ව්‍යුෂ්ජනාක්ෂරයට පිළි යෙදීම

'ද' ව්‍යුෂ්ජනාක්ෂරයට ඇතැම් ස්වර සංකේත (පිළි) එක් කිරීමේ දී අනෙකුත් අක්ෂරයන්ට වඩා වෙනස් කුමයක් පැරණි ලේඛනවල අනුගෘහනය කර ඇත. එමෙන් ම යෝගය හා රකාරාංශය යෙදීම ද අනෙකුත් ව්‍යුෂ්ජනාක්ෂරයන්ට ඒවා යොදන කුමයට වෙනස් බව පෙනේ.

මෙහි දී 'ද' අකුර සම්පූර්ණ කිරීමට පෙර එයට සම්බන්ධ කර හෝ අක්ෂරයේ පහළ කොටසේ හෝ අදාළ පිළි හා සංකේත යෙදීම සිදු ව තිබේ.

නිදුසුන් :-		
	දනය	- දානය
	දනට	- දැනට
	දන	- දැන
	දුර	- දුර
	දුතයා	- දුතයා
	දුෂ්චර්මාන	- දැශ්චර්මාන
	දෙඩිම්	- දෙදාඩිම්
	දේවනය	- දේවනය
	මදුසාර	- මදාසාර
	පදුවලී	- පදාංවලී
	දුවය	- දුවය
	දාවණය	- දාවණය

(පැරණි ලේඛන සම්පූර්ණයයේ දී 'ඹ්' හා 'ය්' කාරයට ද ආ - උ - උා - ඔ - ඔ ස්වර එක්වීමේ දී පිළි හාවිතය 'ද' කාරයට එම පිළි යෙදීම හා සමාන වේ. නිදුසුන් :- ඹුණ / යුන / මඹ්දෙස්ක්කා / සිඹ්දෙස්)

7. පද සාධනයේ දී අනුරූපී පද හාවිත කිරීම

සංස්කෘත, පාලි තත්සම පද හා හෙළ වදන් මිගු කොට වචන ගැලපීම නුසුදුසුය. සංස්කෘත - සංස්කෘත තත්සම පද ද, පාලි - පාලි තත්සම පද ද සිංහල - සිංහල පද ද පද සාධනයේ දී හාවිත කිරීම යෝගා වේ. නිදසුන් :-

නිවැරදි

ඉහ මුහුරතය / සුබ මොහොත
සභා ගැබ / සහා ගරහය
පශ්චාත් කාලීන
කතා ප්‍රවිත / කථා ප්‍රවාත්තිය
වෛශාබ මංගලයය

වැරදි

සුබ මුහුරතය/ඉහ මොහොත
සභා ගරහය / සහා ගැබ
පසු කාලීන
කතා ප්‍රවාත්තිය/ කථාප්‍රවිත
වෛශක් මංගලයය/
වෛශාබ මගුල
කථාබහ
කලාණ මිත්‍රය/කලණ මිත්‍රය
දේශීය ප්‍රවාත්ති
විදේස් ප්‍රවත්/ විදේශීය ප්‍රවාත්ති
දිරුසකාලීන
සනාන්ධකාරය / ගනදුර

8. යුරෝපා, අරාබි ආදි හාජාවල වචන හා සංස්කෘත තත්සම ලිවීම

- යුරෝපා, අරාබි ආදි හාඡාවලන්ගෙන් ගෙන සිංහලයෙහි හාවිත කෙරෙන වචන ලිවීමේ දී සංස්කෘත හාඡාවේ සාම්ප්‍රදායික හාඡා ප්‍රයෝග හාවිත නොකළ යුතු වේ. විශේෂයෙන් සා, එළ, ඔළ යන ප්‍රාණාක්ෂර එහි උ හාවිත නොවිය යුතුය.

නිදුසුන් :-	සූඩුසු වයිරස් බයිබලය සමුද්‍ර අරාබිය බවතීස්ම ගයිගර බුවන්රිග් ව්‍යුහිසිකලය	නූඩුඩු වෙටරස් බෙබලය සොද්‍ර අරාබිය බොතීස්ම ගෙගර බොන්රිග් මෙටිසිකලය
-------------	---	--

ii. සංස්කෘත හා පාලි තත්සම පද ලිවිමේ දී සාම්ප්‍රදායික ලේඛන ක්‍රමය අනුව ලිවිය යුතු ය.

නිදුසුන් :-	කොතුකාගාරය මූශධ මෙමත්‍ය පාථිග්‍රන්	පොරාණික මේතිභාසික කුර වංද්ධ
-------------	---	--------------------------------------

9. අක්ෂර හා පිළි සංකේත නිවැයදී ව හඳුනා ගැනීම

සංස්කෘත තත්සම පදවල යෙදෙන 'ල' හා 'උ' ස්වරාන්ත රකාරාංශය සහිත සංයුත්කාක්ෂර රුපය හා අනෙකුත් හාමාවලින් පැමිණී පදවල යෙදෙන ඇ හා ඇ ස්වරාන්ත රකාරාංශය සහිත සංයුත්කාක්ෂර රුපය එකිනෙකින් වෙන්කර හඳුනා ගැනීම දුෂ්කරය.

නිදුසුන් :-	කුර (ක+ර+උ) ඉට (ඩ+ර+උ) ගුම් (ග+ර+ඇ) වුක්ටරය (ව+ර+ඇ)
-------------	--

එහෙයින් පාලි සංස්කෘත හැර අනුත් හාජාවකින් එන පද ලිවිමේ දී 'ර' - 'ර' ගබඳ ඇගට යෙදෙන සංපුක්තාක්ෂර හාවිත නොකොට ඒවා කේවල අක්ෂරවලින් ම ලිවිම වඩා සූදුසුය.

නිදුසුන් :- ශ්‍රීම ක්‍රිස්ත
විරක්ටර
ඇරෝම
බරන්ඩි
ඇරෝමගෝනය

10. සිංහල හෝඩියෙහි නොමැති එහෙත් ලේඛනයේ දී හාවිත වන අක්ෂර රුප

i. 'ඇ' අක්ෂරය
'ඇ' හා එම වර්ගයේ ම නායිකාක්ෂරය වන 'ඇද්' එකට බැඳී සකස් වූ සංපුක්තාක්ෂරයයි. මෙය සංපුක්තාක්ෂරයක් වන බැවින් සිංහල හෝඩියට ඇතුළත් ව නැතු. එහෙත් එය සංස්කෘත තත්සම පද රාජියක හාවිත වේ.

නිදුසුන් :- යුති යුන
ප්‍රයුතා සර්වයු
සංයුතන විද්‍යායු

ii. 'එ' හා 'එද්' අක්ෂර රුප
සිංහල හෝඩියෙහි මුරඛජ 'එ' කාරයට 'එ' ස්වරය එක් වූ විට එය දැක්වීම සඳහා පාපිල්ලක් යෙදීම වෙනුවට වෙන ම ගබඳ සංකේතයක් ('එ') හාවිත වේ. එහි දීර්ඝය එනම් 'එද්' කාරයට 'එඇ' ස්වරය එක් වූ විට 'එද්' ලෙස ('ඇ' කාරයට දීර්ඝ පා පාපිල්ලක් යෙදෙන ආකාරයේ ස්වර සංකේතයක් සහිත ව) ලියනු ලැබේ.

නිදුසුන් :- අඑ කඹවර
නොඑද් හෙඑද්

11. 'ව' හා 'ව්' අන්ත ප්‍රකාශනී හඳුනා ගැනීම

'ව' හා 'ව්' ගබඳවලින් කෙළවර වන ප්‍රකාශනී රාශියක් සිංහලයෙහි භාවිත වේ. 'ව' හා 'ව්' උච්චාරණය අතින් සම්පූර්ණ හෙයින් එම ගබඳවලින් අවසන් වන ප්‍රකාශනී මගින් සකස් වන වචනවල අක්ෂර වින්‍යාසය තිරණය කිරීමේ දී ප්‍රකාශනීයෙහි අවසාන රුපය කුමක්දැයි නිශ්චය කරගත යුතුය.

i. 'ව' අන්ත ප්‍රකාශනීයකට අ, ආ, අන්, උන්, අට ආදි ස්වරයකින් ආරම්භ වන විහක්ති ප්‍රත්‍යායක් එක් වීමේ දී ස්වර සන්ධිය සිදු වීමෙන් වචනය නිරමාණය වේ. එනම් ප්‍රකාශනීයට සාපුෂ්ච ම ප්‍රත්‍යායක් එක් වේ.

නිදුසුන් :-	පවි+අ > පව
	වැවි+අ > වැව
	කවි+අ > කව
	මවි+අ > මව
	දැවි+අ > දැව

ii. 'ව්' අන්ත ප්‍රකාශනීයකට අ, ආ, අන්, උන් ආදි ස්වරයකින් ඇරණෙන විහක්ති ප්‍රත්‍යායක් එක්වීමේ දී එහි 'ල' ස්වරය ඉවත් වී ද්වින්ව වීම සිදු වේ.

නිදුසුන් :-	ගවු > ගවිව
	තවු > තවිව
	සවු > සවිවා
	ලදුවි > ලදිවිව
	පොවු > පොවිවා

12. නොසැලකිල්ල හෝ අනවබෝධය හෝ නිසා අක්ෂර වින්‍යාසය වරදවා යෙදීම

i. අල්පප්‍රාණ හා මහාප්‍රාණ අක්ෂර සාච්‍යදා ලෙස හාවිතය

නිදුසුන් :-

නිවැරදි	වැරදි
දුර්ලභ	දුර්ලඛ
ගාකය	ගාබය
ලේංකම්	ලේංබම්
ඩිජ්ට්වාවාර	ඩිජ්යිවාර
දාජ්ටිය	දාජ්ඩිය

ii. පොදු රිතියකට එකා නොවන ව්‍යවහාරයන් පොදු රිතියකට ඇතුළත් කිරීම

(අ) 'ව' අක්ෂරයට පෙර තාලුරු 'ඡ' යෙදෙන වචන රාජියක් සංස්කෘත තත්සමවල හමු වේ. විශ්වාස, ආස්වාස, පාර්ශ්ව, විශ්ව ආදී වචන මෙහි. මම පොදු රිතියට අනුගත ව සුව, ආස්වාද, ප්‍රස්ව වැනි වචන ද තාලුරු 'ඡ' සහිත ව ලිවිමට පෙළමෙයි.

(ආ) 'ස්ථ්‍රී' යන ගුණ ප්‍රත්‍යායය එක් වී සඳුනු වචන ගොනුවක් සංස්කෘත තත්සම වශයෙන් සිංහලයේ හාවිත වේ. ගහස්ථ්‍රී, දුරස්ථ්‍රී, මධ්‍යස්ථ්‍රී, විහාරස්ථ්‍රී ආදිය මෙහි. මෙම පොදු රිතිය සලකම්න්, සමස්ත, අස්ත වැනි වචන ද මහප්‍රාණ 'ථ' යොදා ලිවිමට පෙළමෙයි.

iii. පද සන්ධි වී සකස් වන වචන වැරදි ලෙස ලිවිම හා උච්චාරණය කිරීම

නිදුසුන් :-

එකතු වන පද	නිවැරදි	වැරදි
නීති+අනුකූල	නීත්‍යානුකූල	නීත්‍යානුකූල
ජාති+අනුරාග	ජාත්‍යානුරාග	ජාත්‍යානුරාග
ක්‍රිස්ත්+ලජපත්තිය	ක්‍රිස්ත්ත්පත්තිය	ක්‍රිස්ත්ත්පත්තිය
ප්‍රත්‍යාය+අර්ථ	ප්‍රත්‍යාර්ථ	ප්‍රත්‍යාර්ථ
ව්‍යංග+අර්ථ	ව්‍යංගර්ථ	ව්‍යංගර්ථ
ප්‍රසිංග+ඉක්	ප්‍රාසිංගික	ප්‍රාසිංගික/ප්‍රාසිංගික

iv. සමාස පදවල පුරුව ප්‍රකාශි පදය විහැක්ති ගත්වා දෙවන පදය එක් කිරීම

නිදුසුන් :-

සමාසය	නිවැරදි	වැරදි
අවස්ථා+ල්විත	අවස්ථාවේවිත	අවස්ථාවේවිත
රිද්ම+අනුකූල	රිද්මානුකූල	රිද්මයානුකූල
සමාජ+ඡේය	සමාජීය	සමාජයීය

v. දීර්ඝ හා ප්‍රාග්ධන ස්වර සාවද්‍ය ලෙස හාවිතය

නිදුසුන් :-

නිවැරදි	වැරදි
තුළුණීම්භාත	තුළුණීම්භාත
විද්‍යාමාන	විද්‍යාමාන
ස්තූති	ස්තූති
සංස්කෘතික	සංස්කෘතික
සාමාජිකය	සාමාජිකය
බුරය	බුරය

නිදුසුන් :-

නිවැරදි	වැරදි
ලේකනය	ලේක්නය
ලේතිහාසික	ලේතිහාසික
ලේරාවණ	ලේරාවණ
මුළුපෑම	මුළුපෑම
මුදාරය	මුදාරය

සිංහල හාජාවේ අක්ෂර වින්‍යාස රිතින් අවබෝධ කර ගැනීම දුෂ්කර විම කෙරෙහි බලපාන ගැටුපු කිහිපයක් ඇත. සිංහලයෙහි ඉදින සිංහල හෝඩිය හා මිගු සිංහල හෝඩිය හාවතයෙන් සකස් වූ ලේඛන සම්ප්‍රදායයන් දෙකක් පැවතීම, නිරැක්තිය අනුව අක්ෂර වින්‍යාසය සකස් කර ගැනීමේ දී මූල හාජා හා අනිකුත් හාජා සම්බන්ධයෙන් විවිධ රිති අනුගමනය කිරීම, ගරුකුල මත හා මේක ප්‍රයෝග නිසා ඇතැම් වචනවල අක්ෂර වින්‍යාසය කිරීමට තොහැකි විම, නිරැක්ති අනුව හා මේක ප්‍රයෝග අනුව ඇතැම් වචනවල අක්ෂර වින්‍යාසය කිහිප ආකාරයකට නිවැරදි සේ පිළිගැනීම, ප්‍රකාශිතවල අග මුරුදය 'ණ' හා 'ල' හළු ව තොයේදීම වැනි අනම්‍ය රිතින් පැවතීම, පොදු අක්ෂර වින්‍යාස රිතින්ට අනුගත තොවන විකල්ප හාවතයන් පැවතීම, පාසුල් පෙළ පොත්වල හා ගුරු අත්පොත්වල ද අක්ෂර වින්‍යාස මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයන්හි ද විවිධ අක්ෂර වින්‍යාස රිති පරස්පර ලෙස අනුගමනය කර තිබීම වැනි ගැටුපු ඒ අතර ප්‍රධාන වේ.

සිංහල අක්ෂර වින්‍යාසය සම්බන්ධයෙන් නිවැරදි අවබෝධයක් ලබාගැනීම සඳහා අක්ෂර වින්‍යාස රිති හා සම්ප්‍රදායයන් අධ්‍යයනය කිරීමත් ගබුදකේප හා වියතුන් විසින් සකස් කරන ලද ගාස්ත්‍රිය ලිපි ලේඛන පරිභිලනය කිරීමත් ලේඛනයේ දී නිවැරදි හාජා හාවතය පිළිබඳ ව සැලකිලිමත් වීමත් ආයුතිකයාට වැදගත් වේ.